

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un sir garmond:
o dată 7 cr., a doua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
și de fiesce care publi-
cațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la „Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii“

în
Blaș.

Fóe bisericescă-politică.

Anul VIII.

Blaș 29 Octobře 1898.

Numărul 43.

Reîntregirea Capitulułui mitropolitan.

„Budapesti Közlöny“ din 27 a c.
publică următoarele:

Vallás és közoktatásügyi magyar
miniszterem előterjesztésére a gyula-
fehérvár-fogarasi görög szertartásu
katholikus székeskáptalanban *Dr Bunea*
Agoston theologus kanonoknak iskolás-
kanonokká való fokozatos előléptetését
jóváhagyván, *dr Hosszu Vazul* theologiai
tanárnak és főszentszéki ügyésznek
ugyanazon székeskáptalan kancellár-
kanonokjává történt megválasztását meg-
erősitem.

Kelt Bécsben 1898. évi Október
hó 9-én.

Ferencz József s. k.

Dr Wlassics Gyula s. k.

Pe românesce:

La propunerea ministrului meu
unguresc de culte și instrucția publică
aprobând în capitulul catedral catolic
de rit grecesc de Alba Iulia-Făgăraș
promovarea treptată a canonicului teolog
Dr Augustin Bunea întru canonic
scolastic, întăresc alegerea profesorului
de teologie și fiscului consistorial *Dr*
Vasiliu Hossu întru canonic cancelar
al aceuia-și capitol.

Dat Viena în 9 Octobře 1898.

Francisc Iosif m. p.

Dr Wlassics Gyula m. p.

De la Preaveneratul Ordinariat
mitropolitan a emanat următoarea scrisóre:

Nr. 5350—1898.

Preaonoratului și Clarissimului în
Christos Frate *Dr Victor Szmigelski*
profesor de s. teologie, camerariu pon-
tificiu în Blaș.

Preaonorate și Clarissime în Christos
Frate!

Veneratul Capitul Bobian în șe-
dința-i electorală din 20/8 Maiu 1898
pe Frăția Ta Preaonorată Te-a ales de
Canonic Teolog. —

Într'altele augurându-Ți la demni-
tatea de canonic totă prosperitatea dorită,
cu căldură părintescă Ți împărtășim
binecuvântarea Năstra arhiepiscopescă.

Al Frăției Tale Preaonorate

Blaș în 28/10 Octobře 1898

sincer adict în Christos:

Victor Mihályi

Archiepiscop și Mitropolit de
Alba Iulia și Făgăraș.

Dr Augustin Bunea s'a născut în Vad
la 1857. A studiat la Brașov și Blaș, de
unde la an. 1877 a fost trimis la Roma. Ca
alumn al propagandei a luat doctoratul în
teologie la 1882. A fost chirotonit preot în
Roma la 1881. Reintors în patrie a fost
aplicat în cancelaria mitropolitană. La an.
1886 a fost numit profesor de dogmatică la
seminar și religiune în gimnasiu, apoi prefect
la Internatul de băeți și la seminariul teologic.
La 1888 a trecut ca secretar mitropolitan. A
lucrat ca asesor consistorial, membru în comi-
siunea pentru revederea cărților bisericesci, la
tribunalele matrimoniale și la esactorat. La 1883
a fost ales membru ordinar în comitetul fondului
grănițeresc din regim. I. A fost colaborator
la „Unirea“ de la înființare ei. În 1891 a
primit distincția de protopop onorar, la 1892
cea de camerar secret al Sfinției Sale și la
1897 de protopop onorar al diecesei Lugosului.
A publicat „Cestiuni din dreptul și istoria
bisericii unite“ tom. II. și biografia mitro-
politului Vancea. Distins orator bisericesc.
A călătorit prin Italia, Franța, Germania,
România.

Dr Vasile Hossu s'a născut în M.
Oșorhei în 11 Faur 1864. A studiat la
Oșorhei și Reghin. La an. 1882 a fost
trimis la Roma spre a studia teologia în
colegiul „De propanda fide“. Din cauză de
morb s'a întors a casă fără de a fi făcut
ultimele esamene spre a lua doctoratul.
Colegiul profesorilor în vederea distinselor lui
calități l-a propus *unanim* Sfinției Sale spre
a fi creat doctor în teologie. La 1888 a fost
sfințit preot și numit profesor de dogmatică
la Seminariul teologic din Blaș și de filosofie
la gimnasiu. La 1892 i-s'a încredințat sar-
cina de rector al Internatului de băeți. A
lucrat ca membru în comisiunea pentru re-
vederea cărților bisericesci, ca fisc consistorial,
asesor la tribunalele matrimoniale. A fost
primul redactor al „Unirii“. Episcopul de
Lugos l-a numit protopop onorariu. În zilele
acestea a publicat un manual de filosofie și
logică pentru gimnasiu. A călătorit mult prin
Italia, Anglia, Franța, Germania, Belgiu,
Grecia, Turcia și România.

Dr Victor Szmigelski s'a născut în
Ludoșul mare la 6 Martie 1858. A studiat
gimnasiul la Sibiu și teologia la Budapesta,
unde deja ca cleric a făcut esamenul rigoros
din studiul biblic. După absolvare a mers
la Viena în Institutul superior s. Augustin,
unde la an. 1883 a luat doctoratul în teologie.
Întru preot a fost chirotonit la an. 1880.
Reintors la Blaș a funcționat puțin timp la
oficiul arhiepiscopesc, de unde la an. 1884
a trecut ca profesor de studiul biblic la
seminariu și de religiune la gimnasiul supe-
rior, și de o dată și ca prefect la seminariu.

A lucrat ca membru în comisiunea pentru
revederea cărților bisericesci, la esactorat și
tribunalul matrimonial. Din 1892 e redactor
al „Unirii“. A publicat „Introducerea în s.
Scriptură“, „Istoria bisericescă“ pentru gim-
nasiu, explicarea rugăciunii „Tatăl nostru“,
„Jertfa creștinilor“ tom. I. comentariu al litur-
giilor grecesci. La 1892 a fost numit camerar
de onore al Sfinției Sale și la 1897 asesor
consistorial al diecesei de Lugos. A făcut
dese călătorii prin Austria, Italia, Turcia și
Grecia, din cari a publicat interesante memorii.

Autonomia.

În cestiunea autonomiei ne aflăm
cu un paș înainte.

Dar să luăm firul, de unde l-am
lăsat.

E știut, că atuncia, când se con-
vocase prin rescript regesc congresul
autonomic regnicolar, biserica noastră
s'a grăbit a-și manifesta voința în pri-
vința autonomiei.

Episcopii provinciei noastre au fost
cei dintăi, — și nici nu se putea alt
fel în urma poziției, ce ocupă, — întru
a se întruni. Și întrunindu-se au decis
a trimite Maiestății Sale, Primatului și
guvernului memorande, în cari să arete,
că biserica noastră în conformitate cu
constituțiunea sa trebuie să primescă
o autonomie proprie, deosebită de auto-
nomia bisericii catolice de rital latin.
Memorandele din cestiune au fost espe-
date la timpul său.

Scim mai de parte, că și credin-
cioșii bisericii noastre încă au grăbit
a-și arăta voința lor nestrămutată în
cestiunea autonomiei. Memorabila con-
ferență din Cluș, unde a participat
lamura credincioșilor nostri, a dovedit,
că ceea ce arhieriei cereau, era vocea
întregului popor credincios al provinciei
noștre.

Cu atâta de o cam dată se termi-
naseră lucrurile.

Congresul autonomic s'a deschis la
terminul pus de Maiestatea Sa, înse
din partea bisericii noastre nu s'a pre-
sentat la acel congres nimenia, de ore
ce la noi nici nu se făcuseră alegerile
pentru acel congres.

Firesce congresul s'a amânat scurt
după deschiderea sa cu aceea, că a
esmis o comisiune, care éráși a esmis
o subcomisiune de șapte membri cu
însărcinarea, să elaboreze proiectul
organismului autonomic.

Comisiunea acesta de șapte și-a
pus un referent și s'a mai întrunit din
când în când.

Acuma ne vestesc foile, că subcomisiunea de șapte și-a terminat lucrul, și că operatul său l-a transpus primatului, ca episcopatul să-și potoa da deja înainte părerea sa asupra operatului subcomisiunii.

Nu simtem în poziția de a cunoște operatul subcomisiunii de șapte, dară din cât a transpirat prin foi, operatul acesta pentru noi nu e de loc îmbucurătoriu.

A nume se zice, că operatul cuprinde un proiect de regulament autonom pentru biserica catolică din Ungaria fără deosebire de rit. Singura excepțiune, ce o face proiectul, e cu statul catolic din Transilvania. Dară biserica noastră după acest proiect e contopită în organismul bisericii latine.

Nu scim, intru cât corăspund adevărului comunicatele din foi. Dacă înse e adevărată scirea lor, atuncia lucrul e foarte grav pentru noi.

Bine înțeles, că proiectul e numai al subcomisiunii de șapte; că el are, să trecă prin desbaterea corului episcopesc, unde vor fi de față și arhieriei nostri; că va trebui, să trecă prin plenul comisiunii esmise de congres; și că numai după toate acestea va avé, să ajungă înaintea congresului autonom și de acolo la — Maiestatea Sa.

Va să zică, nu avem cuvinte de a ne alarma.

Dară ori cum ar fi lucrurile, atâta putem vedé, că protestele noastre au rămas nebăgate în samă, și că vor, să hotărăscă despre noi fără de noi.

Éta pentru ce am relevat aici lucrul. Noi am promis adevă cetitorilor nostri, că vom sta la pândă și îi vom informa despre toți pașii, ce se vor întreprinde în afacerea autonomiei.

Am aflat un moment nou, și éta că l-am relevat.

L-am relevat înse, o spunem din nou, nu pentru a alarma, de ore ce vom avé încă timp de a ne alarma.

De o cam dată increderea ne-o punem în arhieriei. Ei au datorința de a veghia în primul rind, pentru ca intactă să rămână constituția bisericii noastre. Și pe cum i-am vedut în trecut adunându-se pentru a salva Sionul nostru, ast fel sperăm a-i vedé și acum și și în viitoriū la postul lor de pază.

Din partea noastră îi asigurăm, că pe cum a alergat la Cluș reprezentanța credincioșilor nostri, tot ast fel va sta la spatele lor și în viitoriū întreg poporul nostru credincios.

E convingerea noastră, că dacă vom persevera în unitate și dragoste, nu va fi putere, care să potoa străbate printre șirurile noastre.

Să fim deci la pândă!

Încă o dată biserica catolică în Rusia. — Conform unei sciri din Rusia érašă au fost deportați în Sibiria opt preoți catolici din Polonia, fiind că au întărit pe uniții din diecesa de odinióră Cholm în rezistența lor împotriva trecerii la „ortodoxie“. Aici aflăm o eclatantă confirmare a acelora, ce noi am zis despre natura și urmările probabile

ale ucazului, care a fost semnalat ca „regularea“ raportului uniților față cu biserica statului rusesc. Ucazul lasă adevă neschimbată în esență starea acestor bieți ómeni, cari fără de învoirea și în casurile cele mai multe fără de scirea lor „la cererea proprie“ au fost primiți în biserica „ortodoxă“. Și acuma ca și mai înainte pretind de la ei, ca să se lapede de legea sa și să trecă la schismă, care le e urgisită, respective să mărturisescă schisma prin aceea, că cercetéză bisericile schismatice și recunosc pe popi. Acești uniți, a căror statornicie e uimitore, adevărați mărturisitori, ba uniți din ei chiar adevărați martiri ai credinței catolice, de o parte nu mai au preoți uniți, de altă parte preoții de ritul latin nu pot să se îngrijescă de ei în mod oficial, căci ei trec de „ortodoxi“. Dar fiind că acești nenorociți totuși nu se pot răbda, să rămână de tot fără de sfat și mângăiere sufletescă, de aceea merg la preoții catolici în cea mai mare taină. Póte óre un preot catolic, să albă inimă așa de rece, cât să respingă pe un fiu al bisericii, care se află într'o lipsă și strîmtorare sufletescă așa de mare, și este óre fertat acestui preot, să facă alt ceva a fără de aceea, că îi îmbărbăteză la statornicie? Dară sistemul de guvernare cel rusesc și despotismul oficialilor ruși nu se îngrozesc de aceea, ca să impună laicilor uniți și preoților catolici această tiranisare oribilă a conștiinței. De aici provin pedepsirile cele mai nóuē; altele vor urma în scurtă vreme.

De la suirea pe tron a împăratului Nicolae II s'a vorbit foarte mult despre o îmblandire a tractării catolicilor, despre o îmbunătățire în raportul Rusiei oficiale față cu Sfintul Scaun. Și intru adevăr mai multe evenimente, cum au fost călătoria nunțiului Agliardi în Rusia, tractările magrelui Tarnassi, restaurarea scaunelor episcopesci vacante, călătoriile repetite ale episcopilor catolici din Rusia la Roma, reinstituirea unei reprezentanțe rusesce pe lângă Vatican, puteau, să fie explicate în acest sens. Înse în scurtă vreme s'a arătat reversul monetei. Procedura de tot volnică față cu binemeritul episcop Symon, deportările repetite ale preoților catolici, întervenirea brutală împotriva conducătorilor seminarului din Kielce — pentru propagarea cultului inimii lui Isus, felurile șicanări pentru întrebuintarea limbii rusesce în bisericile catolice și purcederea din urmă în cauza uniților au dovedit, ce avem, să ținem despre pretinsa întórcere a Rusiei de la dușmănia împotriva catolicismului. Caracteristică e și scirea cea mai nóuă din Petersburg, că guvernul rusesc ar fi dat permisiune pentru ridicarea unei capele catolice în Taškent (reședința guvernului general din Asia centrală rusescă) sub condiția, ca respectivul preot catolic să folosescă limba rusescă, érá nu cea polonă la serviciul dumnezeesc a fără de liturgie și la instruirea soldaților catolici. Cum vine guvernul rusesc, să deprindă o siluire ca acesta până și în casa lui Dumnezeu și în cultul dumnezeesc? Și cum va fi acest lucru, dacă soldații catolici sînt Poloni și rusesce sau nu pricep de loc, sau de tot puțin? Să nu le fie permis óre nici măcar a asculta cuvîntul lui Dumnezeu în limba lor maternă și să nu-și potoa zice în aceea-și limbă nici măcar rugăciunea „Tatăl nostru“? Și vor dóră, să pună un pândăș lângă scaunul de mărturisire, că óre se spovedesc în limba polonă, ori póte vor, să-l íea la cerce-

tare criminală pe soldați, pentru ca să afile, dacă preotul spoveditoriū a vorbit polonesce?

Reasumându-le toate acestea, „ușurarea“ sortiilor catolicilor din Rusia, cu deosebire înse numirea unui ministru plenipotențiat pe lângă Sfintul Scaun apare într'o lumină curioasă. Cu ocaziunea acestei discusii lăsam de tot a fără din joc persoana monarhului rusesc, cu toate că el e „autocrat“; acesta trebuie să o facem cu atât mai virtos, că în Rusia s'au întîmplat și se întîmplă une oria lucruri, pentru cari nu se află espresiune nici diplomatică nici parlamentară; mai scim a fără de aceea, că autocrația une oria se înfățișeză în chip foarte curios. Premitend acestea putem, să exprimăm cu atât mai serios și mai aspru părerea noastră asupra purtării cercurilor guvernamentale rusesce. Și părerea noastră e, că aceste cercuri acum tot așa de puțin se gândesc la o întórcere sinceră la dreptate față cu catolicii, ca și cu prilejurile de mai înainte. Ceea ce pare a se fi făcut în anii din urmă în direcțiunea această, mai ales înființarea unei legațiuni pe lângă Sfintul Scaun, se pare a fi avut de scop numai aceea, ca să orbescă pe ómeni, să se câștige timp și să se ascundă scopurile finale; în de osebi se speréză, că prin reprezentarea pe lângă Vatican vor esopera de la Roma anumite concesiuni, după cari până acum în zădar s'au bătut, pentru că scopul lor e foarte evident. Cu un cuvînt, se aranjéză un joc de tot nevrednic: în vreme ce în Roma se face risipă cu vorbe frumoșe, într'aceea a casă se continuă fără de sfîlă „dislocarea“ preoților și arderea bisericilor catolice, și nu se arată nici cel mai mic semn, că dóră vor, să renunțe la acest sport.

Și totuși ar trebui, să țină ómenii, că ar fi timpul suprem, ca Rusia oficială să-și tragă o dată pe samă și să se întrebe, dacă purcederea ei împotriva bisericii catolice corăspunde intereselor ei proprii, și dacă vor puté, să justifice înaintea lumii și înaintea conștiinței proprii aceea, că și mai de parte își vor bate joc de ori ce echitate și dreptate? Să avem înaintea ochilor și numai timpul de la împărțirea cea dintăi a Polonei și până în ziua de astăzi: ce iconă a sortiilor catolicilor de sub domnia rusescă se desvêlesce înaintea ochilor nostri? O, acolo e pe o parte un șir de ne mai pomenite asupra și crudimi neomenose, de persecuții escuisite și neîndreptățiri rafinate, pe de altă parte un lanț de cele mai amare asupra și suferințe, o mare de sânge și de lacrimi, o prisosință de chinuri sufletesci și sfășieri de inimă; zidurile temnițelor îngrozitoare, stepele de lângă Don și Volga, drumurile de deportare a exilaților, câmpiile de ghétă ale Siberiei, — acestea pot, să ne povestescă despre chinurile și necasurile, suspinele și tânguirile acelor martiri, cari au avut parte de toate acestea din singurul motiv, ca ei au voit, să rămână fideli credinței sale.

Intru adevăr aceste crime strigă la cer, și pe cât e de adevărat, că esistă o dreptate dumnezeescă, tot așa de sigur se vor pedepsi crimele acestea.

„Vaterland“.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Ministrul de culte și instrucțiunea publică pe baza autorisării prin § 23 al articolului de lege XIV din 1898 a dat în

24 Oct. sub Nr. presidial 4.433/98 o ordinațiune cu privire la întregirea venitelor preoțesci și pentru preoții catolici (romano-, greco- și armeno-catolici) până la regularea congruei. Pentru întregirea acésta interimală se lea în budget o sumă deosebită. Întregirea se urcă până la 1600 respective 800 corone, după calificațiunea beneficiatului, ca și la acatolici. Insinuările și respective cererea pentru întregire o pôte face preotul ori auctoritatea supremă confesională cel mult până în 30 Iuliu 1899. O stațiune parochială, care cu 1 Ian. 1898 a fost sistemisată, dacă nu cere întregirea până în 30 Iuliu 1899, își perde dreptul la întregire. Condițiile de întregire sînt cele cuprinse în art. XIV din 1898 referitoriū la întregirea venitelor parochiale ale acatolicilor.

Congresul național bisericesc al bisericii gr. or. române se va întruni în 29 Dec. a. c. spre a alege pe noul mitropolit din Sibiu. Alegerea o va conduce archimandritul Filaret Musta din Caransebeș.

Consistoriul gr. or. din Sibiu dispune alegerea alor 30 deputați (10 clerici și 20 mireni) a nume pentru alegerea de mitropolit, pe lângă cei 30 deputați ai archidiecesei pentru congresul ordinar.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Dieta țerii până în săptămâna trecută ținea ședință numai de formă cam câte o dată pe săptămână din cauza, că nu avea de lucru. Guvernul a propus, ca în 22 a. c. să se începă desbaterea bugetului provisoriu pe Ianuar—April 1899. Asupra acestei propunerii s'a desbătut aproape întrégă săptămâna trecută, și acum de și am trecut preste ziua pusă de guvern, totuși continuă desbaterea, adevă obstrucția. Opoziția nu voește, să se voteze guvernului provisoriu pe patru luni, până când guvernul nu se declară categoric în cestiunea cuotei și a pactului cu Austria. Se mai tem opoziționalii, că dacă s'ar vota provisoriu, guvernul ăra va mijloci închiderea dietei pe timp mai îndelungat.

În ședința din 22 Gajáry a propus, să se începă Marți desbaterea provisoriu, dară prin acésta a dat nou material obstrucțiunii.

Luni s'a reinceput obstrucția prin votări nominale. Guvernamentalul Órley a propus, ca bugetul provisoriu să se desbată în cea dintâi zi de lucru după terminarea desbaterii referitoare la ordinea de zi. Cu acésta din nou s'a început lupta de cuvinte și de frase góle.

Ședința parlamentară de Marți ăra a fost furtunosă. Încă înaintea ordinii de zi popularul Rakovszky a arătat, că comisiunea pentru proiectul de lege referitor la incompatibilitate de un an și jumătate nu lucră nimica, de și revederea legii e o necesitate urgentă, de ore ce mai mulți de 200 de deputați deprind în chip incompatibil dreptul de a aduce legi. — Apoi ău atacat cu mare vehe-

mență pe br. Bánffy Szluha și Lukács Gyula, căruia pentru espresuni neparlamentare i-s'a detras cuvintul. L-a acusat, că pe timpul alegerilor a provocat pe un protopretor, să voteze pentru candidatul guvernamental, de și acela l-a spus, că și-a promis votul candidatului opozițional. Pentru că lui Lukács i-s'a detras cuvintul, opoziția a cerut ședință închisă. Într'insa Bánffy a declarat, că nu-și aduce a minte, să fie provocat pe respectivul pretor, să-și calce promisiunea dată, de și recunósce, că l-a chemat la sine. — Rakovszky a arătat, că br. Bánffy, când ajung pe tapet cestiunii de onóre, nu răspunde direct. Așa a făcut, când a fost acusat cu violarea secretului epistolar (în cazul lui Blaskovich), când în fața camerei a zis neadevăr; al doilea cas a fost descoperirea lui Rohonczy despre cele 3 milioane spesate la alegeri; al treilea cas e cel amintit de Lukács.

Mercuri aproape întrégă ședința a ocupat-o vorbirea obstrucționistă a Ugronistului Várossy Gyula. — Joi ău criticat aspru politica guvernului deputații Okolicsányi, Barabás și Bartha. Barabás a adus în discuție și dinastia zicând: „Istoria probéză, că în decurs de secolii Ungaria n'a avut mai mare dușman de cât dinastia habsburgică.“ Aceste cuvinte presidentul le-a reprobat. — Bartha după ce a atacat pe ministrul president, a propus, să se desbată provisoriu în 15 Decembre. — Tot în chipul acesta a decurs discusia și Vineri.

Austria.

Activitatea parlamentară se restrînge mai mult la desbaterile din comisiuni asupra pactului și a cuotei. Din desbateri se vede, că nici un partid nu este încântat de raporturile actuale cu Ungaria, căci ele sînt nefavorabile pentru comerțul, industria și agricultura provinciilor austriace. Membrii cehi ai comisiunii pentru proiectele referitoare la pact s'ău dus din Viena la Praga, să se consulteze cu bărbații de încredere ai partidului.

În 21 a sosit în Viena contele Muraviev ministrul de externe al Rusiei. Maiestatea Sa Monarchul a mers din Budapesta la Viena spre a primi pe înaltul diplomat. Muraviev s'a întors din Bruxelles, unde exprimase regelui Leopold dorința țarului, ca să se țină acolo conferința internațională de pace. Se crede, că în afacerea conferinței și spre a întorče contelui Goluchowski visita a umblat și prin Viena.

Franța.

Francezii ău ajuns cu Anglezii în conflict pentru posesiunile din Africa. Și unii și alții întreprind expedițiuni, pe cum afirmă ei, în interesul civilizațiunii. La Fașoda s'ău întilnit reclamând pentru sine acésta localitate atât Franța cât și Anglia. Guvernul francez a publicat cartea galbină, în care se zice, că Francezii ău ocupat Fașoda, ca să-și asigure calea din Congo spre Nil. Se

vede, că Anglezii, încurajați prin învingerile din Sudan, vor, să închidă acésta cale a comerțului universal. Dacă Anglia asigură acésta cale pentru comerț, Franța îi cedeză Fașoda, și cu acésta sar aplana diferența. E de însemnat înse, că întrarmările se continuă și de o parte și de alta.

Foile socialiste franceze se află în mâna marilor capitaliști Jidani. Ele atacă fără cruțare armata. Spre a contrabalansa acțiunea presei socialiste-jidovesci s'a înființat în Paris liga antisemiților. Acésta prin placate mari a publicat un manifest, în care acuză pe Jidani, că compromit forța de apărare națională, provócă războiul economic și războiul civil. Poporul a fost convocat la o demonstrațiune antisemită. Acésta s'a și ținut Marți înaintea palatului Bourbon. Aranjatorii principali ai adunării antisemite ău fost deputații Derouléde, Millevoye și Drumond. Jidovii încă ău condus pe câți va nămiți fără de lucru, să aranjeze o contrademonstrație, dară aceștia ău fost huițuiți de către antisemiți. Poliția a pășit la mijloc. S'ău întimplat mai multe răniri și arestări.

În 25 a. c. s'a deschis parlamentul, care se disolvase de către cabinetul Brisson a nume, pentru ca să pótă lucra liber pe placul consortiului Dreyfuss. Agitația nutrită în presă și în adunări populare a erupt în prima ședință. Ministrul de finanțe a prezentat proiectul de budget. Presidentul camerei a anunțat apoi insinuarea mai multor interpelări în cestiunile Fașoda și Dreyfuss. Când a pășit ministrul president Brisson pe tribună, l-ău huițuit și l-ău provocat, să dimisioneze. Derouléde între sgomot terribil a acusat guvernul, că a abusat de încrederea parlamentului, și l-a provocat, să abzică. Într'aceea alți deputați se certău și s'ău apucat de capete. Ministrul de război Chanoine s'a urcat pe tribună și și-a anunțat dimisionarea. Brisson a declarat, că și Chanoine a fost în consiliul de ministri, când s'a hotărît, să se străpună procesul Dreyfuss curții de cassatie. A desaprobat procedura lui Chanoine de a-și presenta abzicerea în parlament. Apoi a propus, că camera să-și amâne ședințele, accentuând superioritatea puterii civile asupra celei militare. Propunerea din urmă a făcut-o și Ribot, și ea s'a și primit cu o majoritate de două voturi. Mahy a prezentat amendamentul, prin care guvernul e provocat, să apere armata în contra insultelor presei. Brisson s'a împotrivit amendamentului, dară camera l-a primit cu 296 voturi contra la 243, ăra propunerea lui Berteaux de a se vota încredere guvernului o a respins cu 286 în contra la 254 voturi. În urma acestui vot membrii cabinetului ău părăsit sala și ău prezentat dimisia sa presidentului Faure.

Spania.

Crisa în Spania n'a încetat cu încetarea nefericitului război. Pe lângă perderea năilor regatul Spaniol și-a pierdut și cele mai frumoase colonii. Acum în

pertractările de pace de la Paris se luptă pentru salvarea financiară. Delegații spanioli poftesc, ca dacă Uniunea a luat insulele, să lea și datoria publică, ce zace pe ele. Uniunea înse nu voește, să scie de datorii. Delegații Uniunii abusând de starea desolată a Spaniei amenință cu întreruperea pertractărilor de pace, dacă Spaniolii mai insistă asupra datorriilor.

În Spania neînțelegerile dintre partide sint mari și amenință cu războiul civil. Carliștii cred, că e timpul potrivit spre a răsturna dinastia actuală în favorul lui Don Carlos.

Corespondințe.

Lugoș 6 Octob. 1)

Onorată Redacțiune!

Canonicul abate al bisericii catedrale gr. cat. de Lugoș Andrei Pop Liviū și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatoriului în 26 Septembrie, după ce a ajuns venerabilă etate de 82 ani, împăcat fiind cu ómenii și cu Dumnezeu prin împărtășirea cu cele sfinte și împărtășit fiind și cu indulgența și deslegarea apostolică prin episcopul Dr. Demetriu Radu.

Rămășițele lui pămîntesci s'au înmormîntat în 28 Septembrie, petrecute de un public distins și de durerea nenumăraților amici ai repausatului.

De și repausatul preocupat fiind de realizarea gândului său, care ca principiu nestrămutat l-a avut în întreaga sa viață, — ajutorarea nămului său și prosperarea bisericii sale, — în testamentul său a dispus, ca înmormîntarea să-i fie modestă și lipsită de orî ce strălucire esternă lumescă, rudeniile lui și membrii Veneratului Capitul totuși s'au îngrijit de aceea, ca înmormîntarea să fie vrednică de memoria unui bărbat așa de meritat pentru biserică și neam și tot de o dată corăspunzătoare poziției, ce repausatul a ocupat în societate.

Oficiul funebral l-a sevârșit Ilustritatea Sa Episcopul Dr. Demetriu Radu asistat de membrii Veneratului Capitul și de mai mulți preoți, cari din depărtare au alergat, ca să-și împlinescă ultima și cea mai durerosă datorință față cu patronul și adevăratul și desinteresatul părinte al clerului diecesei preste tot.

Cuvîntarea funebrală a rostit-o Ilustritatea Sa Episcopul luându-și de temă nestatornicia vieții și urmând în calea vieții repausatului faptele și meritele lui.

Andrei Pop Liviū s'a născut în anul 1816 în comuna Barei din comitatul Clușului. Gimnasiul și liceul filosofic l-a absolvat în Cluș, érá cursul teologic în Blaș.

La 1842 a fost numit profesor de retorică și fizică la gimnasiul din Blaș. La 1844 s'a chirotonit întru preot necăsătorit prin episcopul Leményi. Vrajbele din 1848 l-au silit, să-și părăsescă catedra și să emigreze în România pe jos. Acolo a petrecut în Bucuresei până în 1849.

Întors de acolo în lipsa altui oficiu a primit de la episcopul latin al Transilvaniei profesură mai întâiu la gimnasiul din Șimleu, érá mai apoi în Sibiu.

1) Ne-a sosit abia acuma. Red.

N'a rămas înse multă vreme în serviciu străin. Împins de dorul esperinței și deprinderii sacralului oficiu de preot în mijlocul alor săi a ajuns capelan castrens militar la regimentul 46 format din regimentul 1 român de graniță și staționat pe atunci în Silesia. Obținerea acestui post, care s'a continuat după dînsul până în ziua de astăzi, are, să se ascrie repausatului ca un merit neperitoriu eluat prin neobositele lui încercări pentru biserica noastră gr. cat.

La anul 1855 rechemat fiind de mitropolitul Șuluț, ca să conducă ca director gimnasiul din Blaș, s'a întors, dară nu a rămas aci, ci a primit conducerea districtului protopopesic al Babolnei.

Scurtă vreme și-a putut valora în păstoria sufletelor cunoștințele și esperințele câștigate în străinătate, căci înființându-se noua diecesă gr. cat. de Lugoș, a fost numit canonic în capitulul acestei diecese. Venind canonicul Andrei Pop Liviū în primăvara anului 1857 la Lugoș a împlinit tot de o dată și oficiul de secretariu pe lângă episcopul Dobra și cu mare zel a fost arhierul său întru ajutoriu întru sevârșirea operei anevoioase de a organiza diecesa cea nouă și de a lăți catolicismul în mijlocul nămului său.

Mai târziu și până în anii din urmă repausatul ca inspector scolastic diecesan a vizitat aproape toate școlile din diecesă și cu sfaturile sale părintesci date poporului a contribuit foarte mult la organizarea lor și a înființat și cele două reuniuni învățătorești rămânând timp îndelungat președintele lor.

În vederea acestei activități Pontificele Piu IX l-a distins numerându-l în strălucita cetă a prelaților săi domestici, érá Maiestatea Sa cu dignitatea de abate și cu crucea ordului coronei de fer cl. III.

Dragostea cătră biserica sa și nămul său a dovedit-o Andrei Pop Liviū nu numai prin fapte și prin lupte, ci și prin abnegațiune: a lăsat sub administrarea capitulelor de Lugoș și de Blaș suma de aproape 10,000 fl., pentru ca din interesele ei să se crească sentiunile bisericii și nămului lui.

Pe lângă agendele sale cele multe s'a cuprins și cu literatura, mai ales cu studiarea clasicilor latini. A tradus pe romănesc și a tipărit pe Cornelius Nepos (1863) și opul lui Cicero „De senectute“ (1897). În anul 1866 a tipărit pe sama diecesei de Lugoș un catechism. X.

Convocare.

Adunarea de toamnă a reuniunii învățătorilor români aparținători districtului protopopesic gr. cat. al Biei în înțelesul §-lui 21 din statute se convoca pe 5 Novembre st. n. a. c. în școla gr. cat. din Sâncel, la care sint invitați învățătorii districtuali, pe cum și Prea On. Domni preoți ca directori școlari și toți doritorii de înaintare a școlii romănesci.

Ordinea de zi: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la órele 7¹/₂ dim. 2. Deschiderea ședinței prin president la 9¹/₂ óre a. m. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Alegerea comitetului pe un nouă perioadă de un an. 5. Cetirea și verificarea procesului verbal din ședința trecută. 6. Raportul casarului și bibliotecarului din trecut. 7. Incassarea taxelor și susceperea de membri ajutători. 8. „Mésa“, prelegere (intuițiune) de Ioan Frățilă inv. sec. în Sâncel. 9. „Mama ca primul factor al educațiunii și instructiunii“, disertatiune de F. Hălmăciū inv. în Veséuș. 10. Critică asupra prelegerii

și disertatiunii. 11. Alegerea delegaților, unul pentru ședințele comitetului central și doi pentru adunarea generală. 12. Designarea persónelor, cari la proxima adunare să țină prelegeri practice și disertatiuni, pe cum și a locului, unde să se țină proxima adunare. 13. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal. 14. Eventuale propuneri. 15. Închiderea ședinței prin presidiu.

Sâncel la 15 Octob. 1898.

Teodor Pánázan
președinte.

Dem. Laz. Todoran
notar ad hoc.

Nro 42—1998.

R. M.

Convocator.

Reuniunea invet. gr. cat. „Mariana“ își va țină adunarea generală din anul curent la 5 și 6 Novembre st. n. 1898 în Năseud, la care On. Dni membri, pe cum și Onor. public interesat de cauza învățămîntului se invită cu totă stima.

Programa: 1. La 8 óre a. m. asistare în corpore la serviciul divin în biserica gr. cat. 2. Deschiderea ședinței în sala școlii conf. gr. cat. 3. Esmiterea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului, b) criticarea prelegerilor practice și c) inscrierea de membri noi. 4. Raportul anual despre activitatea reuniunii. 5. Raportul cassarului, a comisiunii pentru censurarea rațiunii anului 1898 și pertractarea preliminarului de budget pro 1899. 6. Ținerea alor două prelegeri practice de câte 1/2 óră: a) din comput: „Tractarea subtragerii în scris“ prin un invetător din filiala Monorului ori Bistriței, b) din scriptologie: „Tractarea sunetului o“ prin un invetător din filiala Năseudului ori Sângeorgiului, cari se vor designa în decursul ședinței, spre care scop fie care invetător al filialei numite va avé a se pregăti. 7. Cetirea disertatiunilor: a) „Desemnul în școla populară“ prin Silvestru Murășian invet. în Rodna-Veche; b) „Școla adultă“ prin invet. Ioan St. Pavelea inv. în Runc; c) „Cultura și moralitatea“ de Iuliu Chita inv. în Bistrița; și d) „Predarea limbii magiare în cl. I și II a școlilor pop. române“, studiu teoretic-practic de Iuliu Bugnariū inv. în Hordoū. 8. Raportul comisiunilor de sub pct. 3. lit. b și c. 9. Pertractarea mai multor propuneri insinuate prin membrul Ioan St. Pavelea referitoare la estradarea de diplome membrilor, la estradarea revistei pedag., la schimbarea tipăriturilor școlare din us, intrarea reuniunii ca membru fundator al Astei etc. etc. 10. Pertractarea altor propuneri insinuate la președinte cel puțin cu 24 óre înainte de adunare. 11. Satorirea timpului și locului pentru adunarea gener. viitoare. 12. Închiderea ședinței.

Presidiul reuniunii invet. gr. cat. „Mariana“.

Năseud la 20 Octob. 1898.

P. Președintele:
Iacob Pop

Secretarul:
Clement Grivase

NB. Dni membri sint rugați în decursul adunării a-și solvi taxele restante cassarului reuniunii Ignatiū Seni.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din despărțămîntul protopopesic al Sebeșului își va țină adunarea de toamnă la 6 Novembre st. n. a. c. în localitatea școlii gr. cat. din Henig, la carea a participa toți învățătorii gr. cat. din oficiu, Prea Onorații Domni preoți ca directori, ér alți iubitori de școlă ca óspeti cu totă stima sint invitați.

Programa: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la 9 óre a. m. 2. Ținerea prelegerii practice de cătră Basiliū Nicoră. 3. Deschiderea ședinței prin președinte. 4. Constatarea membrilor prezenți. 5. Cetirea disertatiunii „Pedecile, ce staū în calea educațiunii, și delăturarea aceloră“ de Voina Gusan. 6. Critică asupra prelegerii practice

și disertațiunii. 7. Cetirea și verificarea procesului verbal din adunarea precedentă. 8. Incassarea taxelor și inserierea de membri noi. 9. Raportul cassariului și a bibliotecariului. 10. Designarea locului, unde are a se ține adunarea viitoare, pe cum și a persoanelor, cari la acea adunare au a ține prelegere practică, și care disertațiune. 11. Eventuale propunerii. 12. Închiderea ședinței prin președinte.

Girbom la 20 Octombrie 1898.

Valeriu Mărginean
președinte.

Ioan Gligorescu
notariu.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din despărțământul „Ernut“ pe baza §-lui 21 Stat. reun. se convoca pentru semestrul I pe ziua de 7 Novembre st. n. a. c. (M. Dimitrie) în școala gr. cat. din Petrilaca română.

Program: 1. Invocarea Spiritului sfânt prin participarea membrilor în corpore la serviciul divin la 8 ore a. m. 2. Deschiderea ședinței prin președinte. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Incassarea taxelor de la membrii ordinari și alții. 5. Cetirea rapoartelor. 6. Prelegere practică cu elevii școlii gr. cat. Desvoltarea sunetului „i“ la desp. I prin Vasile Orăsan, și desvoltarea conceptului „substantiv“ la desp. III prin Emiliu Frâncu, și critică asupra ei. 7. Disertare despre „Insemnătatea propunerii intuitive în școala pop.“ prin Vasile Orăsan. 8. Alegerea temelor și designarea persoanelor, cari vor avea, să diserteze și să țină prelegeri practice de model în adunarea viitoare. 9. Propunerii diverse. 10. Statorirea locului și timpului adunării viitoare. 11. Alegerea unei comisii de 2 membri pentru verificarea proceselor verbale. 12. Închiderea ședinței.

La această adunare invităm cu totă căldura atât pe membrii despărțământului, cât și pe directorii școlilor, pe cum și pe alți spriginitori ai intereselor scolastice.

Petrilaca română în 16 Octombrie 1898.

Vasile Orăsan
președinte.

Alesandru Pop
not. ad hoc.

Conchemare

la adunarea de toamnă a învățătorilor gr. cat. din despărțământul Murăș-Ujóra ca membri ordinari ai reuniunii învățătorilor din Arhidieceasa gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș, care conform decisului adunării de primăvară se va ține la 7 Novembre st. n. a. c. (St. Dumitru) în școala gr. cat. din Spâlnaca, și la care pe lângă membrii ordinari sînt invitați și alți binevoitori și spriginitori ai învățământului popular.

Program: 1. Participarea în corpore la serviciul divin la 8 ore a. m. 2. Deschiderea adunării prin președinte. 3. Cetirea procesului verbal din adunarea precedentă. 4. Bucăți de cetire: „Fiica brăvă“, prelegere practică ținută cu elevii școlii din Spâlnaca de Teodor Trombițaș inv. în Grind. 5. Cetirea disertațiunii „Școala de repetiție“ de Ioan Deva învăț. în Turdașul român. 6. Critică asupra elaboratelor de sub punctul 4 și 5. 7. Esmiterea unei comisii pentru constatarea membrilor prezenți, inscrierea de membri noi ordinari, eventual și ajutători. 8. Raportul comisii esmise. 9. Incassarea taxelor de la membrii ordinari vechi și noi, eventual și de la cei ajutători prin cassariul actual; pe cum și raportul aceluia. 10. Eventuale propunerii. 11. Defigerea locului și timpului pentru adunarea de primăvară. 12. Designarea persoanei disertante, pe cum și a celei, care are, să țină prelegere practică în adunarea viitoare. 13. Alegerea unei comisii

pentru verificarea procesului verbal. 14. Închiderea adunării prin președinte.

Grind la 19 Octombrie 1898.

Teodor Trombițaș
președinte.

Ioan Deva
notariu.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din despărțământul protopopesc al Turdei își va ține adunarea de toamnă la 10 Novembre st. n. a. c. în localul școlii române gr. cat. din Sînd. La această adunare sînt invitați toți învățătorii români gr. cat. din acest protopopiat, pe cum și Prea Onorații Domni preoți ca directori de școli și alți binevoitori și spriginitori de cultură și progres.

Program: 1. Participarea în corpore la celebrarea serviciului divin, ce se va ține la 8 ore ant. mrd. în biserica gr. cat. din Sînd. 2. Deschiderea adunării prin președinte. 3. Ținerea prelegerii practice de către Ioan Peștean inv. în Sînd și a disertațiunii de către Aurel Poruț inv. în Ceanul deșert. 4. Criticarea prelegerii practice, pe cum și a disertațiunii. 5. Constatarea membrilor prezenți. 6. Cetirea și verificarea procesului verbal din adunarea precedentă. 7. Raportul cassariului despre banii incassati de la membri de pe anul administrativ 1897. 1 Sept. — 1898. 31 Aug. 8. Incassarea taxelor restante de pe anul expirat, pe cum și a celor noue de pe anul curent. 9. Designarea persoanelor, cari la proxima adunare de primăvară vor ține prelegere practică și disertațiune, pe cum și a locului, unde acea adunare se va ține. 10. Eventuale propunerii. 11. Închiderea adunării prin președinte.

Sînd 21 Octombrie 1898.

Ioan Peștean
președinte.

Augustin Petean
notar.

Nro 41—1898.

Convocare.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din ținutul Lugosului, conform §-lui 23 din statute, prin acesta se convoca în Lugos pe zilele 13 și 14 Novembre st. n. cu următorul

Program: *Duminea* în 13 Novembre a. m. 1. Participare în corpore la s. liturgie, ce se va celebra în biserica gr. cat. la 9 ore a. m. 2. Deschiderea ședinței adunării generale la 10 ore a. m. în localul școlii gr. cat. 3. Raportul comitetului Reuniunii despre activitatea și stadiul reuniunii în decursul anului expirat. 4. Alegerea comisunilor de câte 3 membri: a) pentru esaminarea raportului general; b) pentru esaminarea și revisiunea rațiunilor Reuniunii pe 1897, cum și pentru statorirea bugetului pe an. 1899; c) pentru incassarea taxelor și inscrierea membrilor noi. 5. Prelegere practică din aritmetică „Desvoltarea numărului 5“ ținută de către învățătorul Petru Turcu din Budinț, și apoi discuțiune confidențială preste obiectul propus. — Continuarea ședinței p. m. la orele 3: 6. Prelegere teoretică-practică despre „Scrierea modernă“ ținută de către învățătorul Benjamin Densușan. 7. Lecțiune practică din istoria patriei „Dacii și Romanii“ pentru despărțământul clasa V ținută de Iosif Miclău. 8. Discuțiune confidențială preste prelegerile ținute. — *Luni* în 14 Novembre a. m. la orele 9: 9. Raportul comisunilor alese în ziua premergătoare, și desbaterea preste propunerile comisunilor. 10. Lecțiune de model despre „Apele Ungariei“ ținută de Iuliu Biroș, era după lecțiune discuțiune. 11. „Legea de pensiune învățătorescă“ tractată de inv. Georgiu Calman, cu discuțiune urmată. — *Luni* în 14 Novembre p. m. la orele 3: 12. „Technica învățării“ disertațiune ținută de inv. Avram Neda împreună cu discuțiune.

13. Contribuire la fondul de convict. 14. Conferirea stipendiului de 20 fl. 15. Cereri și eventuale propunerii. 16. Defigerea locului adunării generale viitoare. 17. Alegerea comisunii verificătoare. 18. Închiderea adunării generale.

În sensul §-lor 4 și 10 invitând pe toți Dni membri ai Reuniunii de a participa la ședințele adunării generale, tot o dată atragem atențiunea membrilor ordinari la următoarele: a) Toți, cei ce sînt în restanță cu taxa ori pedepșa de absență, aceia să și-o achiteze cel mult cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii. b) Membrii ordinari ai Reuniunii, cari nu se vor presenta la adunarea generală, nici își vor scusa absența, în sensul §-lui 14 vor solvi pedepșa de 1 fl. c) Spre orientare se notifică, că pentru incuartairea membrilor după putință va fi îngrijit de cuartire. Drept aceea cei ce vreau, ca să li-se designeze cuartire, până în 6 Novembre să se insinue la presidiul Reuniunii.

Lugos la 17 Octombrie 1898.

Președinte:

Ioan Boros
canonic.

Beniamin Densușan
notariul II.

Noutăți.

Din diecesa Lugosului. În 20 Septembrie a. c. P. S. Sa Episcopul de Lugos a chirotonit întru preoți pe On. *Valeriu Freț* destinat a continua studiile teologice mai înalte în institutul s. Augustin din Viena, pe On. *Teofil Crișan* dispus de capelan în Visag, pe On. *Ioan Lăpădat*, dispus de administrator parochial în Belotinți, și pe On. și Cl. *Daniil Fizeza*, însărcinat cu purtarea oficiului de notariu consistorial.

La postul de avocat diecesan în Lugos s'a scris concurs cu terminul 15 Novembre n. a. c. Emolumentele: 1) Honorar anual 450 fl. 2) În procesele, ce s'ar pertracta a fară de Lugos, pe cum și în alte esmisiuni a fară de Lugos, diurne de câte 2 fl. 50 cr., în a fară de teritoriul diecesei 3 fl. 50 cr., bilet de clasa II, ér fără de calea ferată 20 cr. de km. 3) Pentru pregătirea obligațiunilor respective pentru rugările de întabulare a împrumuturilor date din fondurile diecesane taxele specificate în tarifa stabilită prin decisul consistorial cu Nr. 1445 — 1884. 4) Spesele și remunerațiunile liquidate din partea forurilor judecătorești, întru cât acelea le suportă contrarii și de la aceia se pot incassa. Érá în procesele perdute ori câștigate cu sarcina purtării speselor avocatul diecesan va ave dreptul, să pretindă esolvirea erogațiunilor de bani, pe cum rebonificarea timbrelor, a competenței solvite martorilor sau comisunilor judecătorești, vectura și diurne.

Concurs. La parochia *Chernecea* din districtul protopopesc al Varadiei în diecesa Lugosului s'a scris concurs cu terminul 25 Novembre n. a. c. Emolumentele: 1) Congrua anuală în bani gata din fondul religiunii 305 fl. 2) Cuartir cu curte spațioasă și grădină în mărime de 1000 °□. 3) Un juger aratoriū și un finaț de 1060 °□, amîndoué cu venit cat. de 7 fl. 14 cr. 4) Stola îndatinată anuală de 21 fl.

Ciumă în Viena. În clinica profesorului Nothnagel de la universitatea din Viena un servitoriu s'a infectat de bacili de ciumă cultivați artificial și a murit. A murit asemenea și tinerul medic specialist Dr Müller ca jertfă a zelului său în tractarea servitoriului. S'au mai îmbolnăvit și două îngrijitoare de bolnavi. Panica Vienezilor a fost mare, se speréază înse, că va succeda a localisa primejdia. Dr Müller petrecuse mai multă vreme în Bombay a nume spre a studia ciuma.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Despre iconografia bizantină.

(Continuare.)

Asemănările Evangheliei manualul încă le cuprinde în ciclul bisericesc, dară așa, că adevărurile cuprinse într'însele se propun în chip nemijlocit. Așa vedem în asemănarea semănătorului patru cete de ascultători; într'însele se manifestază acelea patru raporturi diferite ale sufletului omenesc față cu cuvântul dumnezeesc, cari se propun în asemănarea aceea a Domnului. Așa se cuprinde scopul parabolei în chip de tot obiectiv și a nume cu mult mai intuitiv, mai sigur și mai repede, de cum o poate face icóna parabolică; ast fel se vedește și aci tendența practică a artii grecesci. Asemănarea fiului celui rătăcit o cuprinde manualul în chipul următoriu: „Templul și altariul, și lângă templu fiul cel mai bătrân rugându-se, în vreme ce fiul cel mai tânăr șede cu femeii mâncând și bând. Apoi ereză în templu fiul cel rătăcit primind de la Christos sfânta cuminecătură, în vreme ce Apostolii îl ung și-i dau o cruce. În jurul altariului dovedesc cetele îngerilor bucuria sa cu diferite instrumente, arfe și trîmbiți. Apoi a fară de templu încă o dată Christos îmbrățișând pe cel rătăcit și sărutându-i fața.“ În alt loc chemă Christos pe fiul cel mai bătrân și-i zice cuvintele scrise pe o pagină: „Fiul meu, tu tot de una cu mine ai fost, și toate ale mele ale tale sînt.“¹⁾

O compoziție proprie a artii grecesci e cea a „cerescii liturgii“, adică o reprezentare intuitivă despre esența internă a sfintei jertfe liturgice, căci fantasia vieie a Orientului a păstrat într'însa în chip viu amintirea patimilor lui Christos. Representarea acésta de obicei îmbracă boltitura cupolelor celor mari. Christos se înfățișează într'însa ca arhierul cel mare și se pregătește, să celebreze însu-și sfînta jertfă liturgică. De desubtul lui se înșiră cele nouă cete îngeresci, ereză și mai la vale se înșiră îngerii, cari aduc la altariul acoperit cu un chivoriu vesmintele arhieresci, sfintele vase și cele alalte obiecte de lipsă la celebrarea jertfei liturgice. Unul ține o cădelniță, alții vesmintele, alții sfeșnice, crucea și flamure, potire, discuri și lancea. Mai pe urmă poartă șese îngerii reprezentarea lui Christos în mormînt, cum móre din nou și se dá credincioșilor de mâncare. Representarea acésta executată în mozaic ori în fresco se află forțe a dese ori în bisericile grecesci și umple cupola întrégă.²⁾ Instrucția cuprinsă în manualul de pe muntele Atos zice referitoriu la obiectul acesta: „O cupolă și de desubtul ei o masă, pe care e sfînta Evanghelie, de-asupra Spiritul sfînt și alătura ședînd pe un tron vecnicul Părinte, carele binecuvîntă cu mâinile. De laturea dréptă Christos, îmbrăcat ca patriarh și binecuvîntînd: înaintea lui cetele îngerilor în vesmintele preoțesci, formînd un cerc, care ajunge până la laturea stîngă a altariului. Christos țeaa un disc de pe capul unui înger, care e diacon, și alți patru staî alătura, doi cădesc pe Christos și doi poartă sfeșnicele cele mari; în apoia lor alți câți va, cari poartă o lingură mică, o lance, o trestie, o sponghe, o cruce și lumină de cêră.“³⁾

Urméază în manual reprezentarea sfintei cuminecături a Apostolilor. O trăsătură proprie grecească în reprezentarea acésta e aceea, că cuminecătura nevrednică a lui Iuda se indică prin intrarea unui drac în gura lui.

Sublim e caracterul, care-l are scena adunării tuturor spiritelor în jurul tronului lui Christos. Mai aproape de el staî Maria și Ioan; de o parte și de cealaltă sînt emblemele Evangeliștilor, în cerc cele nouă cete îngeresci, mai la vale cetele tuturor sfîntilor pe nori cu inscripții. Compoziția asta frumoasă e așa zicînd

ilustrarea doxologiei cîntate de îngerii și de sfîntii. Cuvintele psalmului 148, în care David provócă natura întrégă la lauda lui Dumnezeu, se pun aci în scenă cu o fantasie admirabilă și în trăsăturii nimerite, și concepțiile apusane în privința forței fantasiei și în privința felurimii rêmân de parte în apoia acestei bogății de zidiri, cari toate sînt pline de idea de a preamări pe Ziditorul.

Obiectele din Apocalipsă sînt forțe dese și în arta bizantină în tocmai ca și în cea latină. Manualul de pe muntele Atos înfățișează răpirea Apostolului în o peșteră, „în apoia lui pe Christos pe nori cu șapte stele în drépta și cu sabia în gura lui, în jurul lui șapte sfeșnice“. Apoi urméază numérose texturi din Apocalipsă cu icône coréspundétore, cari sînt a dese ori de o forță sguiditóre a fantasiei. Călăreții apocaliptici șed pe un cal roșu, pe unul negru și pe unul verde; cest din urmă va, să exprime colórea cadavrului. Personificarea Vavilonului prin o femeie puternică în haine bogate și cu coronă, carea șede pe animalul cel cu șapte capete, e désă în arta grecească; satana se representă în o figură aproape ca și cea omenescă: el e diform, gol, are aripi de bălaur și codă, picioarele lui sînt labe de leu ori ghiaré de vultur; iadul e gura unui monstru fantastic, carea e ca a chitului de largă și are dinți drepti. Toégul de aur, cu care îngerul măsură Ierusalimul cel ceresc, se înfățișează ca măsura, de care se folosiaî arhitectii în evul de mijloc. În reprezentarea animalelor Apocalipsei prestațiunile artii grecesci sînt admirabile.

A dóua venire a lui Christos Grecii în pictură o osebesc de judecata cea mai de pe urmă, pe când apusanii împreună aceste dóne concepte. În reprezentarea venirii a dóua înșirarea persónelor e ierarhică și cronologică de o dată: ceta Apostolilor, a strămoșilor, a patriarhilor, a profeților, a episcopilor, a martirilor, a sfîntilor, a împéraților evlavioși, a femeilor, a martirelor ori a sihaștelor. Toți poartă în mâni stîlpări ca simbole ale virtuților sale. Judecata cea mai de pe urmă Grecii au început numai mai târziu, să o zugrăvescă; în zugrăvirea acésta spiritual bizantin e mai inventios și mai materialist de cât cel apusan în exprimarea grozavului. În icóna aceea a judecării celei mai de pe urmă, carea se află în biserica din Salamis, se derivă de pe la jumătatea vécului al XVIII-lea, și a descris-o forțe cu de-aménuntul Didron, din mijlocul multelor feluri ale réului și ale pedepselor se mai relevéază și persóne singuratice, cari ca persecutătorii ai creștinilor ori ca ereticii primesc pedepse deosebite, pe cum sînt Pilat, Maxentiú, Dioclețian, Ariú, Nestoriú și alții.

În reprezentarea sêrbătorilor Născétorei de Dumnezeu vedem mai întâiu în manual, cum o prevede un înger cu mâncare în templu. Căsătorirea Mariei o trece manualul și amintesc numai aceea, cum a dus-o Iosif din templu. Scena morții Precuratei Fecióre, pe cum spune tradiția, carea a însemnat-o Iacobus a Voragine în Legenda aurea,¹⁾ a fost mișcátore. „După tradiția acésta Apostolii au fost imprăștiati în diferite țeri spre a vesti Evangelia; Maria locuia într'o casă aproape de Sion,²⁾ viața ei era acolo dedicată meditării neîncetate asupra patimilor de pe pămînt ale dumnezeescului ei Fiú și cercetării sfîntelor locuri ale vieții și pătimirii lui. Ea pe atunci era de șesezeci de ani și era despărțită de el deja de doi spre zece ani, în anul al cincisprezecelea al vrîstii sale îl născuse și treizeci și trei de ani avuse parte de a petrece cu el. Într'o zi îi aduse un înger scirea, că unirea ei cu Christos e aproape, de óre ce cercarea ei cea pămîntescă merge spre sfârșit. La dorința ei de a vedé pe Apostolii în jur de sine aceștia se adunară în chip minunat în casa ei. În societatea acésta aștepta ea óra sa cea mai de pe urmă: Petru ședeaa la căpétaiul, Ioan la picioarele așternutului ei. Cătră diminețaa un bun miros minunat umplu odaea, și Rêscum-pêrătoriul, însoțit de îngerii și de sfîntii, se pogorî spre a duce sufletul Maicii sale în vecinica sa împérație, în vreme ce Apostolii se adânciseră în somn. Când se treziră, aflară, că trupul ei era mort, dară strălucind în claritate minunată: așa îl aședară în un sicriú și-l duseră a fară, însoțiti de cetele îngerilor. Poporul din Ierusalim nu védu nimica din toate acestea, căci un nor înveli scena, dară el auđi cîntarea spiritelor ceresci și se minună asupra

¹⁾ Manuel p. 219 sq.

²⁾ Manuel, Introd. p. XXXVI. p. 229.

³⁾ O copie la Bayet, L'art byz. p. 251 din Didron, Annal. archéol.

¹⁾ Leg. aurea, De assumt. B. M. V.

²⁾ Cfr. Anon., De locis hierosolymitanis, ap. L. Allat. Symmicta ed. cit. p. 84.

acestui lucru. Dacă aflară, ce s'a întâmplat, ómenii voră, să ucidă pe Apostoli și să ardă sicriul; dară când archiereul se atinse de el, i-se uscară mâinile, și poporul fu bătut cu orbie. Apoi duseră sicriul în mormintul pregătit, și Apostolii îl păziră, până când a treia zi se pogorî Christos însoțit de o cétă de ángerî, invîă trupul și-l duse pe tronul măririi."

Cu privire la monumentele artistice, în cari s'a intrupat așa de des legenda acésta frumoasă, avem deci, să deosebim bine, că în adurmirea Mariei trebuie, să se osebescă două scene diferite, a nune o dată primirea sufletului Mariei prin Christos, care-l duce în cer, și apoi reinsuflețirea trupului și intrarea ei în raiu, unde se încoronéză de împărătesă a tuturor zidirilor. Sufletul Mariei primit de Christos în picturi are figura unei prunce și până în vécul al XIII-lea se infățișa aprópe tot de una îmbrăcat; érá întru cât Maria se înalță trupește, cu o singură esceptie se infățișéză în tot de una îmbrăcată în tóte hainele, a dese ori cu o cunună de două spre zece stele de-asupra capului și cu luna de desubtul picioarelor. Icónele adurmirii Mariei în arta bizantină sînt nenumérate; dară Grecii numesc despărțirea ei de viața pămîntescă nu „mórte“, pe cum fac apusanii, ci mai bine și în chip mai caracteristic numai „Adurmirea Preasfintei“, *κοίμησις τῆς παναγίας*.

Proprii ale artii bizantine sînt compositiile Născetőrei de Dumnezeu ședînd pe tron, încunjurată de profeți, și a nune așa, că icóna representéză o cîntare de laudă ¹⁾: prefigurările L. V. i-se subordinéză și se referesc la ea prin inscripții. Prefigurările acestea sînt Iacob cu scara, Moisi cu rugul arđend, Aaron cu toégul înflorit, Gideon cu lâna, David cu sicriul Legii, Solomon cu ásternutul, Isaię cu lingura, Ieremie cu inscripție, Ezechii cu o pórtă, Daniil cu o pétră, Amvacum cu un munte, Zacharie cu un sfeșnic cu

șapte brațe. Representarea iconografică, care urméză în manual, e „De tine se bucură“, un șir de laude, cari le rostesc și așa zicînd le intrupéză Născetőrei de Dumnezeu ángerii și sfinții. Mulțimea lor se mișcă condusă de căpetenia sa, carea singură agrăesce pe Maria și-l aduce salutarea sa. Următorele douăzeci și patru motive, cari sînt împrumutate din evenimentele de frunte ale vieții Mariei și ale venerării ei și a Fiului ei din partea credincioșilor, Grecii le folosesc fórté a dese ori de obiecte iconografice.

Urméză caracterizarea infățișării esterne a Apostolilor. Caracterizarea acésta e scurtă și hotărîtă: Ioan e un moșneag pleș; tot asemenea de bătrân e și Matei: Luca dimpotrivă e tiner și zugrăvesce icóna Măicii Domnului; Mareu éráși e cărunt, tot asemenea și Andrei și Simon; Iacob, Vartolomei, Toma și Filip toți patru sînt tineri, cel din urmă doi fără de barbă, pe când celor alaltii doi începe a le crește barba. Petru se infățișéză ca bătrân cu barbă rotundă, érá Paul ca pleș și cu barbă. Catalogul acesta nu e acurat, căci cei doi spre zece Apostoli, pe cari și-i a ales Christos, au fost Simon Petru și Andrei, Iacob și Ioan fiii lui Zevediu, Filip, Vartolomei, Matei, Toma, Iacob al lui Alfei, Iuda Tadeni, Simon Cananitul și Iuda Ișcarioténul. După mórtea lui Iuda fu ales Matia în locul lui. Saul încreștinându-se s'a făcut al patru spre zecelea Apostol. Monumentele iconografice ne arată înse numai doi spre zece Apostoli, fiind că atâția și-a ales Christos, și fiind că numărul acesta avea însemnare mistică. Manualul eschide deci nu numai pe Iuda Ișcarioténul, ceea ce firesce că și e cu cale, ci și pe Iacob al lui Alfei, pe Matia și pe Iuda Tadeni și încă fără de a spune vre o causă, pentru ca în numărul de doi spre zece să facă loc lui Paul, lui Luca și lui Marcu.

(Va urma.)

¹⁾ Manuel p. 290 sq.

Ben Hur

său

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Când sórele își făcu cale și lumină scena restignirii, mama Nazarinénului, învătăceii, femeile credinciose din Galilea, sutașul cu ostașii și Ben Hur cu soții săi au fost singurii, cari rămaseră pe colină. El nu avură timp spre a privi la fuga mulțimii, cu tóte că cutrémurul și bubuitul îi admonia în chip destul de serios, să cerce și ei scápăre.

„Șeđi aci,“ zise Ben Hur cătră Estira făcîndu-i loc la picioarele lui Simonide, „închide-ți ochii și nu privi la deal, ci pune-ți încrederea în Dumnezeu și în spiritul dreptului, celui ce a fost ucis cu atâta ocară.“

„Nu,“ zise Simonide cu evlavie, „să grăim acuma despre el ca credincioși ai lui.“

„Așa să fie,“ zise Ben Hur.

Acuma făcu o nouă lovitură a cutrémurului, să se clatine colina. Strigările de durere ale tâlharilor de pe crucile clătinate erau îngrozitoare de auđit. De și încă era amețit de clătînările pămîntului, Ben Hur totuși putu, să vadă pe Valtasar. Acesta zăcea întins și liniștit. Ben Hur alergă la el și-l chemă pe nume. Nici un răspuns. Bunul om era mort. Acum își aduse a minte Ben Hur, că a auđit un răspuns la cuvintele cele mai de pe urmă ale Nazarinénului, dară când s'a întors, nu a știut, cine l-a rostit. Și încă și mai apoi credea, că sufletul Egipténului a urmat pe cel al Învețătorului lui preste hotarile lumii

acesteia în împărăția cea de dincolo. Gândurile lui petreceau nu numai la strigarea, ce o auđise, ci la dreptatea distributivă cea severă. Dacă credința a fost remunerată în chip vrednic în persóna lui Caspar și iubirea în a lui Melchior, atuncia avu, să fie remunerat în chip deosebit el, care în lunga sa viață a intrunit în sine cele trei virtuți: credința, iubirea și faptele bune.

Servitorii lui Valtasar părăsiseră pe stăpânul său. Dacă au trecut tóte, cei doi Galileenii au dus pe bătrânul în năsălia lui în dărăpt în cetate.

A fost trist conductul, care la sfințitul sórelui intră în ziua acésta memorabilă prin pórtă sudică în palatul lui Ben Hur. Aprópe în acela-și timp au pogorit și trupul lui Christos de pe cruce.

Rămășițele pămîntesci ale lui Valtasar le-au dus în sala de óspeți. Toți servitorii alergară acolo plângînd, căci el se împărțășise în iubirea tuturor, celor ce ajunseră în óre care chip în contact cu el. Dară când vedură fața lui cu suris plin de espresia fericirii, atuncia încetară a lăcrima și ziseră:

„Îi este bine! El acuma séra e mai fericit, de cum a fost astă diminetă, când a ieșit!“

Ben Hur nu voi, să încredințeze unui servitoriu încunoscînțarea Egiptenei despre adurmirea tătâne-său. El se duse însu-și, să o cerce și să o conducă la trupul mort al lui Valtasar. Își închipuia durerea ei: ea acuma era singură în lume! Era timpul potrivit, ca să o lerte și să o compătímescă. Îi veni în minte, că nu întrebases, de ce nu a fost astă diminetă în societatea lor, nici că unde petrecea; își mai aduse a minte și de aceea, că de loc nu se gândise la ea, și

rușinându-se era gata a presta satisfacție cu atât mai virtos acuma, când avea, să-l ducă o veste așa de tristă.

El mișcă perdelele de la ușa ei, dară de și auđia sunetul clopoțelului și ecoul lor, răspuns totuși nu primi. O chemă pe nume o dată și a doua óră, — și nici un răspuns. Trase perdelele în laturi și intră în odaie: ea nu era acolo. De grab se sui pe coperiș, să o cerce: nici acolo nu era. Întrebă pe servitorii: nici unul nu o veduse preste zi. A cercat multă vreme prin casă prin tóte părțile, ér apoi se întorse în sala de óspeți și cuprinse lângă mort locul, care ar fi trebuit, să fie al ei. Și aci pricepu limpede, cât de bun a fost Christos față cu bătrânul său servitoriu. Spre norocire aceia, cari intră în raiu și odihnesc acolo, lasă la porțile lui amărăciunile acestei vieți și micimea ei de inimă.

Când se stînsese lucrarea posomorită a torțelor mortuare, — a noua zi de la vindecare, după ce s'a implint, ce rînduia legea, a adus Ben Hur pe mamă-sa și pe Tirzah a casă. Și de acum înainte se respicau în casa acésta în rugăciune comună numele cele mai sfinte, cari ómenii pot, să le pórté pe buze: „Dumnezeu Tatăl și Christos Fiul.“

XI.

Catacombele.

Ca la cincî ani după restignire ședea Estira soția lui Ben Hur în odaia sa în frumoasă villă de lângă Misenum. Era după amezî, și razele sórelui italian se versau preste câmpie; trandafirii și vițele de vie înfloriau în grădină. Tóte cele din odaie erau romane, numai Estira purta haina unei

matrone iudee. Tirzah și doi prunci, cari se jucau pe paviment pe o piele de leu, îi erau societatea. Din grijea, carea o purta Estira pruncilor, se vedea, că mititeii sînt pruncii ei.

Timpul a fost bun față cu ea. Ea era mai frumoasă de cât ori când mai înainte, și fiind că era stăpâna villei, i-se împlinise unul din visurile ei cele mai plăcute.

În mijlocul acestei scene casnice simple se înfățișă un servitoriu în ușe și raportă:

„O muiere e în atriu și doarece, să grăească cu stăpâna.“

„Spune-i, să vină. Voiu, să o primesc aci.“

Pe loc intră străina.

Când o zări Israilitena, se sculă și voi, să grăească, — apoi i-se opri graiul, ea se ofli și cădu în dărăpt pe scaun și zise:

„Te-am cunoscut, bună femeie, tu ești —“

„Eu sînt Iras, fiica lui Valtasar.“

Estira își stăpâni mirarea și porunci servitorului, să aducă Egiptenei un scaun.

„Nu,“ zise Iras cu recelă, „eu voi merge în dată.“

Amîndouă priviră una la cealaltă.

Pe Estira o scim femeie frumoasă, mamă fericită, soție îndestulată. De ceea parte se vedea, că norocul s'a purtat cu blîndetă cu mult mai puțină față cu rivala ei de odinioară. Figura cea sveltă cu grațiositatea ei adevărată că i-a rămas, dară fața îi era aspră și colțurosă, ochii cei mari îi erau roșiți și umflați pe sub genele de din jos, obraji îi erau fără de coloare. O trăsătură aspră cinică se aședase în jurul buzelor ei, și o neglijare totală vedea îmbetrânire timpurie. Îmbrăcămîntea îi era alasă fără de gust și murdară, era de sandalele ei se lipise murdăria drumului. Iras rupse tăcerea neplăcută.

„Aceștia sînt pruncii tăi?“

Estira privi la ei și surise.

„Da. Veî, să grăești cu ei?“

„Nu o voi face,“ răspunse Iras. Apoi pășind mai aproape de Estira și bîgînd de samă, cum acesta se înfioră, îi zise: „Nu te spăimînta. Du bărbatului tău de la mine o veste. Spune-i, că vrășmașul lui e mort, și că eu l-am ucis drept răsplată pentru multa miserie, carea a adus-o preste mine.“

„Vrășmașul lui?“

„Messala. Spune-i mai de parte, că pentru relele, cari voiesem, să i-le fac, am fost pedepsită așa de tare, cât el m'ar chiar compătimi.“

Ochii Estirei se umplură cu lacrimi, și ea voia, să grăească.

„Nu,“ zise Iras, „eu nu am lipsă de compătimitate. Spune-i în sfârșit, că eu am aflat, că Romanul nu e mai bun de cât un dobitoc. Să trăești cu bine!“

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

P. Donici: **Calendarul bisericii de răsărit în stil vechiu și stil nou**, Craiova 1898. XIII + 196. Autorul, fost ministru al lucrărilor publice, a publicat această carte în fața curentului de a părăsi calendarul Iulian și a adopta pe cel Gregorian. El nu vre, „ca biserica răsăritenă să părăsască anticele sale prescripțiuni, reglementele sale de servit bisericesc, toate metodele practice, toate pascăliile și întocmirile sale, cari sînt rodul zelului și stăruințelor de vécuri ale sfinților părinți, cu un cuvînt a dărîma ea însăși întrîga sa organizare și a se anihila cu totul“, și să îmbrățișeze toate prescrierile bisericii de apus, ci prin această carte a voit, să ușureze calea pentru adoptarea fără pericol a calendarului Gregorian în biserica răsăritenă. Și ajunge la concluziunea, că introducerea acesta se pôte face cu cea mai mare ușurință în ziua de 4 Iulie 1899. „Atunci,“ scrie autorul, „data acelei zile, — care e o Duminecă, — din 4 se va schimba în 16, ér ziua sêptemînii va rămâne și în stil nou tot Duminecă ca și în stil vechiu. Biserica în acea zi (4/16 Iulie) în loc de pomenirea Părintelui Andrei Criteanul va serba sf. martir Antinogen, care se găsește în sinaxar la 16 Iulie, adecă la noua dată a acelei zile, . . . după care apoi cu începutul anului 1900 intră în aplicare noua pascălie parțială pe un period de 100 ani.“

Recomandăm celor chemați această lucrare a dlui Donici, care se presintă ca un studiu aprofundat, făcut cu nobile intențiuni de a delătura o dată această diferență de calendare, care a dese a dat pricină la confuziuni regretabile.

„Albina“ an. II. Nr. 1. Revista această populară apare în București în fie care Duminecă cu un material ales și forțe potrivit învățătorilor și preoților. Numărul acesta cuprinde poesii de Coșbuc și Dulfu, articli de V. S. Moga, Dr Argeșian, Tașcă și alții. Abonamentul anual 8 lei.

„Foaie pentru toți“ ne-a trimis Nr. 43 și 44, în cari am reafiat același gust în alegerea materiilor bune pentru tot felul de cetitori. Ne bucurăm cu atât mai mult, cu cât se spunea, că a încetat această revistă atât de bine redactată de Di Stancescu.

„Moda ilustrată“ Nr 33 conține diferiți articli de modă, modele de brodat, cusut și croitorie, cum și articli literari.

A apărut:

Manual de Psihologie și Logică pentru clasa VIII a școlilor medie edat de *Dr Vasile Hossu*. Blaș. Tipografia seminarului archidiececan. 1898. Prețul broș. 1 fl. 20 cr.

A apărut:

Jertfa creștinilor. *Comentar al liturgiilor bisericii grecesci* compus de *Dr Victor Szmigelski*. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului archidiececan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Opul e dedicat *Escelenței Sale Prea-sfîntitului Domn Michail Pavel episcop de Oradea mare*.

Venitul curat va fi contribuire la un fond provincial de salarisare a preoților și învățătorilor.

„Opul acesta pôte fi de folos tuturor credincioșilor nostri, dar mai virtos Veneratului Cler archidiececan, căruia și chemarea sa sublimă îi impune datorința strictă de a studia mai adânc misteriiile sfîntei noastre religii. De aceea recomandăm acest op cu totă căldura spre a se procura pentru toate bibliotecile districtelor protopopesci și pentru cele parohiale, ori unde este cu putință. Asemenea recomandăm Veneratului Cler, să răspîndescă această carte în cercurile cât mai largi ale credincioșilor nostri.“

Blaș din ședința consistorială ținută în 14 Decembre 1897.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Instituțiunile calvinesci

în biserica românească din Ardel,

fazele lor în trecut și valorea în prezente.

Studiu istorico-canonice de *Dr Alexandru Grama*. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de **3 fl.** la **Tipografia seminarială** în **Blaș (Balázsfalva)**.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în **negru și roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, era legat în pele tare fl. 3.80.

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul *Prea-veneratului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș*. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea această nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preoțesc, din care să lipsescă această carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă cfeate prin legile aceste.

Editor și redactor răspundător:

Dr Victor Szmigelski.

(46) 1—3

Se caută un culegător-tipograf

român,

care să fie versat și în ale mașinei și să fie practisat în vre o tipografie pe lângă mașină, în cât să fie în stare a conduce mașina de tipar purtată cu mîna.

Doritorii află aplicațiune numai de cât și se pot adresa la

Tipografia semin. gr.-cat. în Blaș (Balázsfalva).